

INDSTILLING AF INDKØBSMÅL – RENGØRING

16. september 2015

Partnerskabets medlemmer har forpligtet sig til at:

- følge de fælles konkrete indkøbsmål.
- have en offentligt tilgængelig indkøbspolitik, hvoraf det fremgår, at miljøhensyn er et væsentlig parameter i forbindelse med indkøb.

Partnerskab for Offentlige Grønne indkøb vedtog i vinteren 2014, at indkøbsmålet for rengøring skulle revideres. En arbejdsgruppe under Partnerskabet har i foråret og sommeren 2015 således revideret indkøbsmålet og har her tilføjet yderligere kategorier under afsnittet Forbrugsvarer til rengøringservice, samt udvidet målet til også at inkludere bl.a. rengøringservice, rengøringsremedier og ergonomi.

Indstilling

Det indstilles, at følgende målformulering endeligt vedtages hos deltagerne i Partnerskabet:

Rengøring

Partnerskabets medlemmer bestræber sig på, at rengøring udføres med brug af så få skadelige kemikalier som muligt, både hvad angår antal og mængde (dosering). Ved indkøb af rengøringsmidler og -remedier, samt ved udbud af rengøringservices sættes ambitiøse miljø – og arbejdsmiljømæssige krav.

Forbrugsvarer til rengøringservice

Universal- og sanitetsrengøringsmidler

Alle universal- og sanitetsrengøringsmidler, som indkøbes opfylder som minimum kriterierne for ét af miljømærkerne: Svanen, Blomsten eller tilsvarende. Universal- og sanitetsrengøringsmidler er defineret som i Svanens kriteriedokument for Rengøringsmidler.

Svanens kriteriedokument kan findes her: [Svanens kriterier for Rengøringsmidler](#)

Vaske- og opvaskemidler

Alle indkøbte tekstilvaskemidler og opvaskemidler opfylder som minimum kriterierne for ét af miljømærkerne: Svanen, Blomsten eller tilsvarende.

Relevante kriteriesæt kan findes her: [Miljømærkning Danmarks oversigt over kriterier](#)

Håndhygiejneprodukter

Alt indkøbt håndsæbe og håndhygiejnecremer opfylder som minimum kriterierne for miljømærket Svanen eller tilsvarende.

Relevante kriteriesæt kan findes her: [Miljømærkning Danmarks oversigt over kriterier](#)

Aftøringsprodukter

Alt aftøringspapir er 100 % genbrugspapir og/eller opfylder kriterierne for ét af miljømærkerne: Svanen, Blomsten eller tilsvarende. Aftøringspapir omfatter toilet-papir, køkkenruller, jumboruller, papirhåndklæder og papirlommetørklæder. Det bør i indkøbet overvejes, om stofhåndklædedispensere eller håndtørre/er/blæsere kan erstatte aftøringspapir.

For vejledning i hygiejnisk og effektiv håndaftørring se: [European Textile Services Association - Hygiejnisk håndaftørring](#)

Desinficerende rengøringsmidler

Partnerskabets medlemmer skal så vidt muligt undgå/minimere brug af desinficerende rengøringsmidler. Ved særligt krævende rengøring, hvor desinfektion er nødvendigt af hygiejniske årsager, bør det overvejes om klor kan undgås.

For information og vejledning om desinficerende rengøringsmidler se: [Miljøstyrelsens tips om rengøringsmidler](#)

Emballage

Alle produkter skal leveres med tydelige doseringsangivelser. Spraydåser eller -flasker med drivgasser må ikke anvendes.

Rengøringservicekontrakter

Ved indkøb af rengøringservice vil Partnerskabets medlemmer bestræbe sig på via udbud med funktionskrav eller på anden vis at efterspørge nye metoder til miljø- og arbejdsmiljømæssig optimal rengøring – fx i form af kemikaliefri rengøring.

Udbud af rengøringservice til daglig rengøring

Rengøringservice¹ skal leve op til Svanens kriterier for rengørings tjenester eller tilsvarende.

Ved kemikaliefri rengørings service opfattes Svanens krav til kemikalier som opfyldt, men de resterende krav i Svanens kriteriesæt skal opfyldes, fx ang. transport, affaldssortering og uddannelse.

Svanens kriteriedokument kan findes her: [Svanens kriterier for Rengørings tjenester](#)

Arbejds miljø

Det efterstræbes, at alle leverandører af service ydelser på rengørings området opfylder kriterierne for det internationale arbejdsmiljøcertifikat efter DS/OHSAS 18001 eller tilsvarende.

Rengørings remedier

Det efterstræbes, at alle indkøbte remedier til rengøring (klude, mopper mm.) som minimum opfylder kriterierne for ét af miljømærkerne: Svanen, Blomsten eller tilsvarende.

Ergonomi

Det efterstræbes, at alle anvendte rengørings remedier er ergonomisk korrekte, således at rengørings personalet kan udføre deres arbejde med minimal fysisk belastning forårsaget af rengørings remedierne.

For vejledning i ergonomisk korrekt brug af remedier og arbejdsmetoder se: [Branchearbejds miljørådet for Service- og Tjenesteydelsers vejledning om ergonomi og rengøring](#)

Proces mål

Uddannelse af eget rengørings personale

Det er essentielt, at eget rengørings personale besidder den fornødne viden til at varetage den daglige rengøring på en kvalitetsbevist måde, der minimerer miljøbelastning og den fysiske slitage af den enkelte medarbejder. Partnerskabets medlemmer skal sikre, at alle medarbejdere har modtaget eller modtager instruktion i områder som fx dosering, ergonomi, arbejdsmetoder og miljø.

For inspiration til uddannelse af nye medarbejdere se: [Servicebranchens Udviklingsfonds inspirationsmateriale om rengøring og uddannelse](#)

¹ Rengøring på hospitaler er ikke omfattet af målet.

Målopfølging

Partnerskabets mål kan dokumenteres med licens til Svanen eller Blomsten. Desuden vil produkter med et relevant type 1-miljømærke, der opfylder de anførte kriterier, kunne anses for at opfylde kravene ligesom anden relevant dokumentation også vil kunne accepteres.

BILAG 1 – MILJØMÆSSIGE KONSEKVENSER OG MARKEDSVURDERING

Miljømæssige konsekvenser ved rengøring

Miljøbelastningen fra den danske rengøringsbranche sker hovedsageligt som følge af et stort forbrug af miljøskadelige kemikalier, vand og ressourcer, samt betydelige CO₂-udledninger (f.eks. i forbindelse med transport og produktion af diverse rengøringsprodukter).

Konkret skyldes miljøbelastning ved konventionel rengøring i høj grad brug af rengøringsmidler indeholdende skadelige kemikalier – herunder stærke vaskeaktive stoffer (tensider), samt miljøskadelige og allergifremkaldende stoffer (f.eks. chlorhexidin og parfume).

Foruden de sikkerheds- og sundhedsrisici som rengøringspersonale bliver udsat for via den daglige nærkontakt med kemikalierne, medfører anvendelsen af stærke rengøringsprodukter også en reel trussel for vandmiljø og mindre vandlevende dyr, når de udledes i naturen.

For mere information om rengøringsmidler og forskellige skadelige stoffers miljøbelastning se [her](#)

Som det fremgår af indkøbsmålet kan flere af partnerskabets kriterier for rengøring opfyldes ved køb af EU-Blomsten, Svanen eller et tilsvarende miljømærke. Dette skyldes blandt andet, at både Blomsten og Svanen stiller meget skrappe krav til de kemikalier, der indgår i rengøringsprodukterne. Set i forhold til miljømærket rengøringservice garanterer Svanen tilmed et lavt forbrug af rengørings- og vaskemidler, en lav miljøbelastning fra transport, minimal produceret affaldsmængde og højt brug af miljømærkede rengørings- og vaskemidler. Rengøringskvaliteten skal være god og rengøringspersonalet skal uddannes.

For at skubbe markedet i en grønnere retning, er det oplagt at offentlige myndigheder lægger sig op af miljømærkerne – til fordel for både medarbejdere, borgere og miljøet.

Merpriser og markedet

På det danske marked er leverandører inden for rengøringsbranchen de senere år begyndt at arbejde seriøst med reduktion af miljøbelastningen fra rengøring, og flere og flere virksomheder ansøger om at blive miljømærket.

Miljøkrav er efterhånden blevet en vanesag for leverandørerne i branchen, og det er generelt ikke længere problematisk for dem at leve op til de skrappe miljøkrav (medmindre der er tale om specifikke opgaver, som kræver hårdere typer af rengøringsprodukter).

Ifølge Anne Dorthe Baunerhøj, udbudsjurist og CSR-ansvarlig i SKI, er leverandørerne på markedet godt rustet til at imødekomme miljøkrav, også uden at det nødvendigvis koster en merpris.

"I SKI har vi ikke oplevet merudgifter ved at stille krav til miljø. Vi oplever en god dialog med leverandørerne om miljøkravene og oplever ikke at nogle leverandører ikke kan byde på aftalerne, grundet miljøkravene. Vi oplever, at branchen arbejder seriøst med miljø og ydermere er produkter med strenge miljøkrav efterspurgt af vores kunder."

- Anne Dorthe Baunerhøj, SKI

Denne opfattelse af rengøringsmarkedet deles ligeledes af Dansk Standard, som yderligere kan oplyse om, at det også er muligt at få Svanemærket rengøringservice uden at betale merpris.

Som resultat af en stigende opmærksomhed på miljørigtig rengøring, samt stort engagement og leverandørvillighed til at efterleve de skrappe miljøkrav, er det i dag muligt at købe miljømærkede produkter uden mærkbare merudgifter. I nogle tilfælde kan der tilmed opnås store økonomiske besparelser ved at skifte til miljørigtige rengøringsprodukter. Som casebeskrivelsen nedenfor forklarer, oplevede staten dette i forbindelse med et stort udbud på rengøringsområdet.

Et eksempel i praksis: Grøn rengøring i staten

- 48 statslige institutioner under 14 ministerområder er gået sammen om en fælles indkøbsaftale med grønne krav på rengøringsområdet. Ud over miljøgevinsterne har aftalen betydet en anseelig besparelse i millionklassen.

Et stort udbud på rengøringsområdet, der går på tværs af 14 ministerier, er udformet med krav til rengøringsleverandørerne. Kravene indebærer, at leverandørerne udelukkende benytter produkter, der som minimum lever op til kravene i det nordiske miljømærke, Svanen. Desuden skal leverandørerne arbejde på at nedsætte forbruget af rengøringsmidler i den daglige rengøring.

Udbuddet dækker et areal på over 300.000 m². Det omfattende areal har medvirket til, at staten har kunnet opnå nogle yderst favorable aftaler, som har betydet en besparelse på 7,8 mio. kr. årligt på rengøring. For hele aftaleperioden løber besparelserne helt op til 39 mio. kroner. Et af de fælles krav fra ministerierne var, at der ikke alene skulle lægges vægt på prisen, men at tilbuddene også skulle vurderes ud fra kvalitetsmæssige aspekter. Geografisk strækker aftalen sig fra Hirtshals over Slotsholmen til Bornholm. Derfor blev udbuddet delt op i mindre deludbud, så også mindre rengøringsudbydere kunne være med.

- Den fulde casebeskrivelse kan læses på ansvarligeindkob.dk

Konkret viden om markedet for rengøring

På det danske marked findes næsten 100 virksomheder med licens til Svanen eller Blomsten inden for rengøringsområdet, og de tæller blandt andet: leverandører af rengøringsmidler, leverandører af vaskemidler, leverandører af mikrofiberklude og mopper, leverandører af aftøringspapir mm., samt udbydere af rengøringservices.

På Miljømærkning Danmarks hjemmeside, ecolabel.dk findes en opdateret liste over virksomheder på det danske marked, der har licens til Blomsten eller Svanen inden for de relevante produktområder.

Virksomheder med licens til Blomsten

Opvaskemidler til håndopvask = 3 virksomheder

Opvaskemidler til maskinopvask = 5 virksomheder

Rengøringsmidler = 8 virksomheder

Toiletpapir, køkkenruller, servietter, papirhåndklæder og lign. = 2 virksomheder

Vaskemidler = 3 virksomheder

I alt 21 virksomheder inden for rengøringsbranchen, der har licens til Blomsten.

Virksomheder med licens til Svanen

Mikrofiberklude og mopper = 8 virksomheder

Opvaskemidler til håndopvask = 13 virksomheder

Opvaskemidler til maskinopvask = 4 virksomheder

Opvaskemidler til professionel maskinopvask = 12 virksomheder

Rengørings- og affedtningsmidler til industrien = 2 virksomheder

Rengøringsmidler = 23 virksomheder

Rengøringsmidler til levnedsmiddelindustrien = 2 virksomheder

Rengøringstjenester = 10 virksomheder

I alt 74 virksomheder inden for rengøringsbranchen, der har licens til Svanen.

